

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԹԵՐԹ

Խ. ՅԱՐԻ 1926

Ցարեկան՝ 1 ստերկինգ:

ԹԻԻ 11-12
ՆՈՅԵՄԲԵՐ — ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Ե Ի Թ Ա Ղ Ի Մ Ա Տ Ե Ն Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ք

ԴԼՈՒԽ Ե ԱՌԵՐԱՅԵՑԻՄ ԹՂԹՈՅՆ

(Շարունակութիւն):

Բայց չգրելոյ զանունն ի թղթի աստ պատճառքն ի դէպ են, զի հեթանոսաց առաքեալ էր Պաւղոս եւ ոչ հրէից. քանզի ձեռն տուեալ էր Պիարոսի եւ այլոց առաքելոցն հաւանութեան, զի ինքն Բառնարաւ հանդերձ ի հեթանոսս եւ պետրոսեանք ի թլխատութիւնն: Եւ արդ քանզի հաւանութեան էր քարոզութիւնն եւ թեքեալ էին որ ի հրէից անտի էին, որպէս թէ ապստամբութիւն ինչ ուսուցանիցէ Պաւղոս, յիրաւի ճանաչելոյ վասն զմիաբանութիւնն տայ թուղթս առ երբայեցիսն եւ ի գրեւն առ նոսա՝ զանուն իւր կարգել ի գլուխ թղթոյն չէր աւրէն: Բայց վկայէ եւս յառաջ յաջորդաւքն թուղթս թէ Պաւղոսի է գրելովն եւ կապանաց իմոց վշտակիցք եղերուք եւ

2 Ա զանուն իւր: ԱԸ ի թխթի, 4 չէք ի թղթի աստ: Բ ի դէպն (չէք են), 2Ղ ի դէպ էր, 4 պատճառն ի դէպ են (sic) || 3 2Ղ չէք Պաւղոս || 4 Ե 2Ղ պետրոսեանքն = οἱ δὲ περὶ τὸν Πέτρον, ԱԲ ի թլխատութիւն, 2Ղ ի թլխատութեան || 5 ԱԲ հաւանութիւն, 4 2Ղ հաւանութեամբ: 2Ղ քարոզութիւնս: Բ թեքեալ: Թեքեալ = ταχὺ γρηθέντες || 6 2Ղ յամբաստանութիւն ուսուցանէ Պաւղոս, 4 թեքեալ էին հրէայքն ի Պաւղոսէ, որպէս ամբաստանութիւն օրինացն ուսուցանէ Պաւղոս, Ե ուսուցանէ || 7 Ա ճանաչելով, Ը ի ճանաչելոյ: Ճանաչելոյ վասն = γινώσκειν χάριν, Բ զի միաբանութիւն, 2Ղ զմիաբանութիւն: Ա թուխթս, Ը թուխթ, Ե 2Ղ թուղթ: Գ եւ առ երբայեցիսն, Ը երբայեցիս || 8 Ա զանունն իւր, Ե կարգել զանունն իւր: Բ կարգրել: ԱԸ թխթոյն: 2Ղ եւ գրել առ նոսա զանունն իւր եւ կարգել ի գլուխ թղթոյն: 4 յիրաւի տայ թուղթս առ հերբայեցիսն, բայց գրել զանունն չէր աւրէն: 2անուն իւր կարգել ի գլուխ թղթոյն չէր աւրէն = προγράφειν Ἀποστόλον οὐ θέμεις: Ե եւ եւս || 8—9 2Ղ վկայէ յաջորդաւքն թէ թուղթս Պաւղոսի է ասէ, 4 սակայն յաջորդաւքն երեւի թէ Պաւղոսի է թուղթս, այնու թէ || 9 ԱԸ թուխթս: 4 2Ղ չէք եւ: Ա 2Ղ վշտակից, 4 վշտակից լերուք:

Զ. Ահա դատաստանին եւ քաղցրութիւն շնորհաց ըստ քահանայութեանն, որով չարչարակիցն եղեւ մեզ մարդկաւրէն:

Ը. Սաստ որպէս տակաւին կարաւորաց նորընծայ վարդապետութեան: Ս. Յորում յաւթարեցութիւն առ ի յաճումն, որպէս թէ չեցէ երկրորդ սկիզբն: Բ. Միութարութիւն գովութեամբ հանդերձ:

Ը. Թէ հաստատուն են աւետիքն Աստուծոյ եւ նոյնք երդասամբ հանդերձ:

Թ. Վասն Միլլքիսեդեկի, որ զԲրիստոսի աւրինակն ունէր անուամբ եւ քաղաքաւ եւ կենաւք եւ մահուամբ եւ քահանայութեամբ: Ս. Յորում թէ եւ քան զԱբրահամ նախամեծար եղեւ:

Ժ. Թէ դադարեցոյ է Ահարոնի քահանայութիւնն, քանզի երկրաւոր է եւ հաս- 10 տատեցոյ է երկնաւորն որ Բրիստոսի է, յայլմէ ազդէ ոչ ըստ մարմնոյ եւ ոչ ըստ մարմնաւոր աւրինաց:

ԺԱ. Առաւելութիւն երկրորդ ուխտիս քան զառաջնոյն քաւութեամբ եւ սրբու- 15 թեամբ:

ԺԲ. Վասն արեանն Բրիստոսի, որով նոր ուխտս է, զի այն իսկ ճշմարիտ սրբու- 15 թիւն է ի մշնջնաւորս, որ ոչ արեամբ անանոց, որք բազում անգամ մատչէին:

ԺԳ. Վկայութիւնք վասն միոյն սրբութեանն եւ նուաճութեան առ Աստուած:

Ս. Յորս յաւթարեցութիւն ըստ հաւատոցն ճանապարհ գործելոյ:

ԺԴ. Յաւթարեցութիւն փութոյ առ երկիրէ մերձեալ զատաստանին:

ԺԵ. Վասն զբարեք սկիզբն ի բարեք կատարումն տանելոյ:

ԺԶ. Վասն հաւատոց, որ եւ զառաջինն փառաւորեցոյ:

ԺԷ. Վասն համբերութեան ըստ Բրիստոսի հետոյն՝ վարելոյ:

1 Գ շնորհացն, Գ քահանայութեան || 1—2 որով — մարդկաւրէն = παρὰ τῶ ὁμοιωπα-
 միցσαντι ἡμῖν ἀνθρώπινως || 3 Գ եւ Բ ա գ ր. (էջ 1172) կատարելոյ, Ա կարաւորեցոյ: Ը նորընծա:
 ԱԳԸ վարդապետութեանն: Նորընծայ վարդապետութեան = εἰσαγωγῆς: Այսպէս առ ունին ԱԲԳԵ
 եւ Շ. ա', ԳԸ չունին ստորաբաժանում || 4 Բ ա գ ր. ունի հոս յաւթարութիւն: Բ յաճումն
 փինկ յաճումն: ԱԳԵԸ որպէս զի փինկ որպէս թէ: Այսպէս Բ ԱԲԳԵ եւ Շ. թ', իսկ ԳԸ չունին ստո-
 բաբաժանում || 5 ԲԳ եւ Բ ա գ ր. գոհութեամբ, յոյն սակայն σὺν ἐπαίνῳ || 6 ԲԳ երգ մամբ ||
 7 Բ Մեղքիսեդեկի, Գ Մեղքիսեդեկեա, Ը Մեղքիսեդեկայ, ԱԳ աւրինակ: Բ անուամբ, Գ անուամբն
 || 8 ԱԳԵԸ եւ մահու: Այսպէս առ ունին միայն Գ եւ Շ. ա'. Ա ունի Բ փինկ ա, իսկ Բ ունի Բ
 ԳԸ աւոր բաժանման տակ կից ա եւ այտեղ Բ, ԳԸ եւ Բ ա գ ր. չունին ստորաբաժանում: Ա
 ԳԸ աւոր բաժանման տակ կից ա եւ այտեղ Բ, ԳԸ եւ Բ ա գ ր. չունին ստորաբաժանում: Ա
 զԱբրահամ: Բան — եղեւ = τοῦ Ἀβραάμ προετιμῆθη || 10 ԱԳԵԸ եթէ: Ա Ահարոնի, ԲԳ էր || 11
 ԲԳԵ Բրիստոսին || 12 Բ մարմնաւորն: ԲԳ եւ Բ ա գ ր. աւրինակի փինկ աւրինաց || 13 ԲԳ ուխ-
 տին || 15 Այսպէս Ը, Գ ուխտն, ԱԲԵ ուխտ: Գ սրբութիւնն || 16 ԲԳ եւ որ ոչն: Գ որ: Ա մատ-
 չին || 17 ԲԳ վկայութիւն: Գ միայն փինկ միայն: Գ նուաճութեանն: ԲԳԵ որ առ Աստուած:
 Նուաճութեան առ Աստուած = προσεαγωγῆς πρὸς Θεόν || 18 Այսպէս առ ԱԲԳԵ Բ ա գ ր. « եւ
 Շ. ա', իսկ ԳԸ չունին: Այսպէս ԱԸ, իսկ ԲԳԵԸ յորում, յոյն ἐν αἵς, Stephanus habet
 ἐν φ. ԳԸ յաւթարութիւն փինկ յաւթարեցութիւն: ԳԸ գործելոյ || 19 ԲԳ յաւթարութիւն փինկ
 յաւթարեցութիւն || 20 Գ բարեք փինկ զբարեք, Ե զբարեք: Ե Բ բարեք: Ը տանելոյ || 21
 ԲԳԵԸ չեք եւ: Գ զառաջինն: ԱԵ փառաւորեաց, Գ եւ Բ ա գ ր. փառաւոր եցոյ || 22 Գ համբե-
 րութեանն Բրիստոսի: Ա լինելոյ փինկ վարելոյ, Ը վարելոյ:

1 ՆՄԸՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՌԸՆԱԸՆՆՈՒԹԻՒՆ՝ Նորայր յեցած Կորեան «գարձեալ փութայ ամենե-
 քումք հանդերձ ըստ Բրիստոսի հետոյն» (էջ 809) եւ
 Բ ա գ ր ա տ ու ն ն ոյ (էջ 1172) հրատարակութիւններուն ներկայացուցած «վասն համբերութեան ընդ

Բ. Վասն պատշաճ տուչութեան աստուածեղէն կրանից¹:

Դ. Վասն անհոգ յաստի կեանս լինելոյ առաքինութեամբ յառանց աշխատութեան կերակուրս:

Դ. Վասն ի Բրիստոս հաւատոցն եւ համբերութեան յուսով ըստ արժանաւոր պատուոյ:

Ե. Վասն ուղիւ վարդապետութեան եւ վարուց սրբոց եւ խաղաղականաց եւ ընդդէմ հակառակորդացն:

Զ. Կանխասացութիւն վասն չարեաց մարդկան յաճախելոց եւ յանդիմանելոյ խաբէութեանն:

Է. Յաւատարեցութիւն իւր նմանաւորս լինելոյ հակառակ անդգամացն ի հնազանդութեանն Աստուծոյ:

Ը. Վասն նորաձեւացն, որոց հակառակ հրամայէ կալ Տիմոթեայ:

Թ. Վասն իւրոց հանդերձեալ վախճանին ի փառս յաւիտեանականս: — Տունք ժգ:

1 Բ ի տեղ Գ ունին ԲԳԴԵ եւ Բ ա գ ր.: Թ պատշաճութեան փխնկ պատշաճ տուչութեան = τῆς ἀρμοζούσης μετὰ δόσεως. Ա կրանիցն || 6 Գ ի տեղ Դ ունին ԲԳԴԵ ու Բ ա գ ր.: Ա հոգ փխնկ անհոգ: Թ կենացս: ԴԹ լինելո: Դ առանց || 2—3 Վասն անհոգ — կերակուրս = περὶ τῆς ἀφρόντιστος ἐν τῷ νῦν βίῳ πολιτείας ἐπὶ ταῖς ἀπόνοις τροφαῖς || 4 Դ ի տեղ Ե ունին ԲԳԴԵ եւ Բ ա գ ր.: Թ ի Բրիստոս Բիստոս հաւատոցն: Ը համբերութեամբ || 5 ԴԸԹ պատու || 6 Ե ի տեղ Զ ունին ԲԳԴԵ եւ Բ ա գ ր.: Թ ունի ԴԻ Ը եւ որ ընդդէմ || 8 Զ ի տեղ Է ունին ԲԳԴԵ եւ Բ ա գ ր.: Ե ունի Զ: Ե կանխասացութիւն: ԱԴԵԸԹ յաճախելոյ, Թ յաճախելո եւ յանդիմանելո || 9 Դ խաբէութեան || 10 Է ի տեղ Ը ունին ԲԳԴԵ, ԵԹ անորոշ: Դ յաւատարեցութիւն: ԵԹ նմանող: ԴԸԹ լինելո: ԱԴԵԸ անդգամաց: ԲԳ հնազանդութեանն, Ա ի հնազանդութեան, Ը ի հնազանդութիւնն || 12 Ը չունին ԲԳ եւ Բ ա գ ր.: որոնք յաջորդ Թ. զլուխը հաստատուեն պահելու նպատակով Ը. զլուխը կը ջնջեն «եւ ղ շաղկապով կցելով զայն Է. զլուխին: ԲԳԴ ունի Թ, մինչ ԱԵԸ ունին Ը, Թ անորոշ: ԲԳ եւ Բ ա գ ր. Է— Վասն նորաձեւացն: Բ նորաձեւացն, Թ նորաձեւացն: Նորաձեւացն = τῶν κενοτομησάντων. Դ Տիմոթիեայ, Թ Տիմոթեա, Ը Տիմոթեա, Ե Տիմոթիեայ || 13 22 առանց բացառութեան ունին այստեղ Թ: Դ յաւիտեանս: Տունք ժգ ունին ԸԲԴԵԸԹ = στίχοι ιδ'.

¹ ԲԱՆԱԼԵՆՈՒԹԻՒՆ՝ Թարգմանիչը թէ հոս եւ թէ այլուր, Յիշատակարան, Թείων δογμάτωνը կը թարգմանեն ապո-ածելէն կրանից. ու այս ասութիւնը գիտեն գործածել նաեւ ԱՌԻԸՆ եւ ԲՈԸ զանգ՝ «զոմանց ըստ ապո-ածելէն կրանիցն՝ զբարեյաղթութիւն եւ զոմանց ըստ աշխարհակիր (տպ. աշխարհագիր) կարգաց՝ զմարտից եւ զպատերազմաց (տպ. զպատերազմողաց) արութիւնսն», ԱՌԸ, էջ 3, «ի լերինս եւ յանապատս եւ ի փապարս վիմաց՝ շապո-ածելէն կրանիցն՝ զծառայութիւնսն հարկանէին», անգ, էջ 24, «եւ բազում յաշխարհի ուղղեալ կացուցանէր կարգս մարդկան շապո-ածելէն կրանիցն», ԲՈԸԸ, էջ 272, ՆՊՐԱՅԸ, ԿՈՐ. ԱՎԱՐԴ., էջ 139—140: Եւ թաղեան բնագրին համեմատութեամբ կարելի է ԱՌԵԿԸ եւ ԲՈԸԸ անգայ. քով գործածուած այս կրանիներուն իբր համազօր գտնել δόγμα, քանի որ առնց ու Ե թ աղ ի թարգմանիչին մէջ այնքան յաճախ է գաղափարներու զարմանալի նոյնութիւն եւ նմանութիւն:

(Շարունակելի:)

Հ. Ա. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ